

Ako po koronakríze znovu naštartovať európsku ekonomiku

EÚ pripravuje masívne investície na pomoc firmám, občanom a ekonomike, ktorá počas pandémie koronavírusu utrpela obrovské šoky.

Video

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/parliament-cannot-accept-the-eu-long-term-budget-deal-as-it-stands_N01-PUB-200724-NEGO_ev

Európska komisia predstavila masívny hospodársky plán vo výške 750 miliárd eur. Spoločne s novým dlhodobým rozpočtom EÚ by sa mal zamerať na zmierenie šokov, ktoré utrpela naša ekonomika počas pandémie COVID-19. Tento plán by mal okrem hospodárskej obnovy brať ohľad aj na životné prostredie.

Lídri členských krajín dosiahli [dohodu](#) o rozpočte a ozdravnom balíku v polovicu júla. Poslanci prijali v následnosti na to 23. júla [uznesenie](#), kde zakotvili svoju vyjednávaciu pozíciu pred rokovaniaми s členskými štátmi. Parlament privítal výšku ozdravného balíka, no nepáči sa mu, že suma, ktorá by mala byť distribuovaná prostredníctvom grantov, bola znížená. Poslanci taktiež podčiarkli, že Parlament ako jediná priamo volaná inštitúcia EÚ, by mal byť plne zapojený do rozhodovania o ozdravnom hospodárskom balíku.

Balík obnovy zameraný na budúce generácie

[Ozdravný hospodársky balík](#) v hodnote 750 miliárd eur prišla do Parlamentu 27. mája predstaviť predsedníčka Komisie Ursula von der Leyen. Z týchto peňazí by sa mala financovať pomoc po koronakríze vrátane ekologických, digitálnych a sociálnych projektov.

Komisia si chce tieto peniaze požiť na finančných trhoch, kde má vďaka svojmu úverovému ratingu nízku úrokovú sadzbu. Veľká väčšina z nich, až 500 miliárd, mala byť podľa návrhu Komisie prerozdelená prostredníctvom grantov, no lídri členských krajín počas svojho summitu 17. - 21. júla znížili sumu grantov na 390 miliárd.

Tieto nové financie by mohli EÚ pomôcť dosiahnuť je ciele v oblasti klimatekej neutrality a digitalizácie, pomôcť pri vytváraní pracovných miest, v sociálnej sfére a posilniť postavenie EÚ v celosvetovom meradle.

Spoločne s týmto balíkom Komisia poslancom v máji predstavila zrevidovaný návrh dlhodobého rozpočtu na roky 2021-2027 vo výške 1,1 bilióna eur. Lídri členských krajín počas svojho summitu 17. - 21. júla zoškrtali navrhovaný rozpočet na 1,074 miliardy eur. Mnohí poslanci sa voči týmto škrtom ohradili a varovali, že to ohrozuje viaceré dôležité programy financované z eurofondov.

O oboch návrhoch bude teraz Parlament vyjednávať s členskými štátmi v Rade EÚ.

Video

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/2-trillion-to-rebuild-the-economy-after-covid-19_N01-PUB-200515-MFFR_ev

Negatívne hospodárske prognózy

Najnovšie [ekonomické prognózy Európskej komisie](#) zo začiatku júla ukazujú, že európska ekonomika počas pandémie výrazne utrpela. Zatváranie celých odvetví bude mať podľa ekonómov za následok prepád ekonomiky o minimálne 8,3 percenta, čo je viac ako počas finančnej krízy v roku 2009. V máji Komisia uviedla, že v roku 2020 očakáva prepád hospodárstva EÚ i o 7,4%.

Tieto čísla však môžu byť podhodnotené a recesia ešte väčšia ako sa očakávame. Reštart ekonomiky bude postupný, pričom v každej chvíli ho môže prerušiť ďalšia vlna pandémie.

Kríza sa dotkla všetkých: ľudia sa boja, že prídu o prácu a preto si teraz veľmi strážia svoje výdavky, firmy bojujú s výpadkami v dodávateľských reťazoch. Daňové príjmy štátov klesajú a stúpajú výdavky na pomoc občanom a firmám. Toto bude mať za následok vyššie rozpočtové

deficity, zadlženie a tým aj vyššie ceny úrokov.

©Photocreo Bednarek/AdobeStock

Potrebujeme ambiciózne riešenia

Európsky parlament prijal 15. mája [uznesenie](#), kde sa poslanci zhodli na tom, že Európa potrebuje rozhodné a ambiciózne riešenie.

EÚ práve prehodnocuje svoj [dlhodobý rozpočet na roky 2021-2027](#), ktorý musí reagovať na koronakrízu. Podľa poslancov je logické, aby boli k dlhodobému rozpočtu pridané prostriedky na hospodársku obnovu. Tieto peniaze by však mali predstavovať navýšenie dlhodobého rozpočtu a nie byť ukrojené z existujúcich programov.

Poslanci zároveň varovali, že ak ich požiadavka o navýšenie rozpočtu nebude vypočítaná, tak dlhodobý rozpočet nemusia prijať.

Peniaze na obnovu by mali ísť podľa poslancov prioritne tam, kde mala kríza najhoršie dopady. Väčšina prostriedkov by mala byť podľa nich poskytnutá prostredníctvom grantov, keďže existujú obavy, že ďalšie pôžičky ešte viac zhoršia finančnú situáciu krízou skúšaných štátov.

V uznesení sa píše, že fond hospodárskej obnovy by mal byť financovaný pomocou dlhodobých účelových dlhopisov zaručených rozpočtom EÚ. Hovorí sa tu aj o potrebe [vlastných zdrojov EÚ](#)

, inak si vyšší európsky rozpočet bude vyžadovať vyššie príspevky členských štátov.

Pri reštarte ekonomiky EÚ musí podľa poslancov brať ohľad na [životné prostredie](#) a pamätať na ciele [digitálnej agendy](#). Takisto žiadali vytvorenie európskeho zdravotného programu, ktorý by mal zabezpečovať dostatok zdravotníckom potrieb pre celú EÚ.

Prečítajte si prehľad [10 vecí, ktoré robí proti koronavírusu Európska únia a časovú os opatrení](#).